

Від відкритого формування політики до краудсорсингу

Приклади реалізації відкритого урядування в освіті

© Shutterstock

У рамках дослідницького проекту «Відкрите урядування (ВУ) в освіті: Навчання на основі досвіду» Міжнародний інститут планування освіти ЮНЕСКО (МІПО) підготував п'ять аналітичних довідок, що ілюструють різні форми ВУ стосовно сфери освіти: відкрите урядування, відкрите бюджетування, відкрите контрахтування, відкрите формування політики та краудсорсинг, громадський аудит. Цю аналітичну довідку присвячено відкритому формуванню політики та краудсорсингу.

Що таке відкрите формування політики?

«Відкрите формування політики» означає використання підходів на основі співпраці для формування політики, що відповідає динамічним потребам громадян. Мета, що досягається, є триєдиною: (i) використання колективного розуму для вирішення проблем, спираючись на різні джерела знань та досвіду, зокрема кінцевих користувачів, які можуть збагатити процес власним життєвим досвідом вирішення актуальних проблем; (ii) забезпечення вищого ступеня інклюзивності процесу ухвалення рішень через задіяння внеску людей, що не належать до адміністративних інституцій та органів влади; та (iii) сприяння формуванню відповідальності за ухвалені політичні рішення шляхом залучення до процесу ширшого кола людей для забезпечення кращого прийняття та

реалізації, а також, можливо, меншої кількості проблем упродовж реалізації.

Корисні ресурси

Уряд Великобританії опублікував настанови з відкритого формування політики, в яких також представлено інструменти та методи для випрацювання більш відкритої та керованої користувачем політики.

Лабораторія урядування Нью-Йоркського університету сформулювала вісім рекомендацій щодо відкритого та інклюзивного процесу формування політики, у яких розглядаються чотири основні етапи: розуміння проблеми, визначення рішень, розробка, оцінка.

В останні роки низка приватних компаній, в основному північноамериканських та європейських (серед багатьох інших - citizenlab, Civocracy, Decidim, Dyntra та Emergreen), на запит муніципальної влади розробили інструменти та платформи для участі у формуванні політики на основі цифрових технологій у таких містах, як Барселона, Гент та Ванкувер.

Відкрите формування політики може відбуватися на різних етапах політичного циклу, від виявлення проблем до формулювання, розробки, перегляду,

реалізації, моніторингу та оцінювання політики. Ці процеси можуть відбуватися на національному рівні (наприклад, коли готується новий закон або реформа в освіті) або на місцевому / шкільному рівні, коли обговорюються більш обмежені за своїми масштабами політики або проекти в галузі освіти.

Підходи місцевого рівня особливо важливі для забезпечення того, щоб позиції та потреби вразливих груп належним чином бралися до уваги. Шляхом простого залучення нових учасників відкрите формування політики може розширити діапазон можливих рішень завдяки диверсифікації та оновленню джерел інформації, позицій та підходів.

«Відкрите формування політики» означає використання підходів на основі співпраці для формування політики, що відповідає динамічним потребам громадян»

Що таке краудсорсинг?

Останнім часом нові технології сприяли розвитку краудсорсингових підходів у сфері освіти. Попри невелике поширення, ці підходи є корисними для розвитку колективного розуму, оскільки вони передбачають відбір «функцій, які дотепер виконувались співробітниками», та передачу їх у формі відкритого онлайн-звернення «невизначеному віртуальному співтовариству» (Lenart-Gansiniec, 2017). Серед таких функцій можуть бути фінансові ресурси («краудфандинг»), навчальні плани («відкрита освіта»), ідеї («відкриті інновації»), експертиза тощо. Зокрема, краудсорсинг може сприяти кращому аналізуванню та розумінню складних проблем, заохочувати творчість, збирати нові ідеї, розробляти нові методології чи інструменти та отримувати зворотний зв'язок щодо альтернативних рішень. Онлайн-платформи та консультативні інструменти відкривають перед державними органами нові можливості для використання краудсорсингу.

Приклади відкритого формування політики та краудсорсингу

З метою створення «майданчиків» для аналізу та консультування уряд Мадагаскару в усіх муніципалітетах країни створив

«місцеві консультаційні структури» (Local Consultation Structures - SLC). До складу SLC входять, наприклад, посадові особи децентралізованих адміністрацій, традиційні лідери, члени місцевих політичних партій та організацій, представники асоціацій жінок, молоді, вразливих груп та суб'єктів господарювання. За підтримкою НУО SANA навесні 2020 року результати опитувань громадян, спрямованих на оцінку діяльності сфер охорони здоров'я, освіти та земельних ресурсів, було представлено для подальшого обговорення до 46 місцевих консультаційних структур. У результаті таких обмінів було визначено пріоритети розробки річних муніципальних планів і бюджетів. При цьому було враховано прохання громадян щодо поліпшення роботи освітніх закладів (Ravelomanantsoa, Andrianarivelo, 2021).

«Краудсорсинг» означає практику консультування з громадянами із залученням їхнього досвіду для колективного пошуку рішень складних проблем, з якими стикаються державні органи»

У 2015 році Школа бізнесу Реймонда А. Мейсона при Коледжі Вільяма та Мері у штаті Вірджинія (США) започаткувала краудсорсингову платформу, націлену на пошук ідей для оновлення програми MBA. Адміністрація школи організувала конкурс, встановивши чіткі параметри для подання ідей та надавши зручну платформу в соціальних мережах. Конкурс закликав колишніх та нинішніх студентів, бізнес-спільноту та фахівців з кадрів обговорювати ідеї щодо нових предметів та навичок, а також спільну стратегію нової програми MBA. Обговорення були відкритими для всіх та передбачали різні категорії: курси та навички; стипендії та фінансування; навчання протягом усього життя та спільнота; маркетинг. Наприкінці семитижневого періоду журі, що складається з генеральних директорів та

топ-менеджерів, обрало найкращі з понад 200 представлених ідей. Деякі з них стали основою програми MBA цієї бізнес-школи 2016 року.

Механізм реалізації відкритої політики

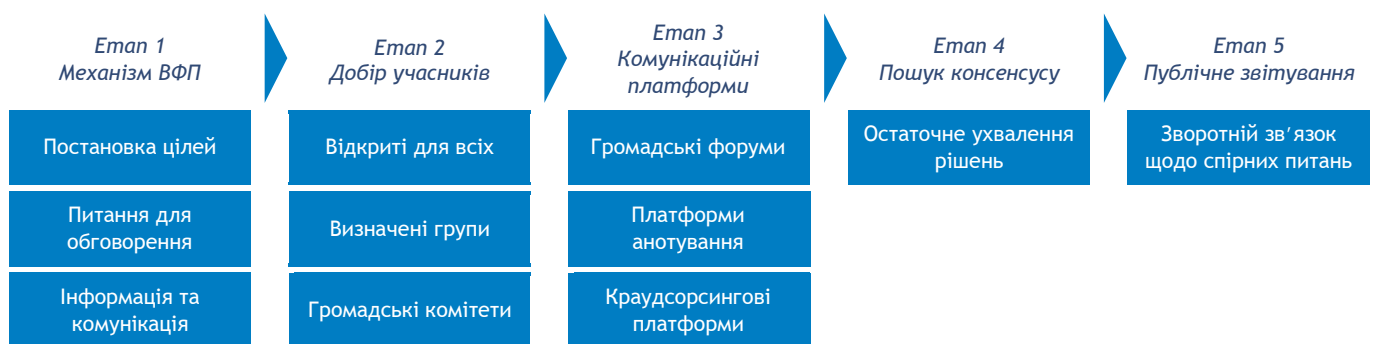
Відкриття певних етапів процесу формування політики, включно з аналізом проблем, випрацюванням рішень та коментуванням проєкту політики чи проєктного документа, потребує достатнього часу та ресурсів. Основні етапи коротко викладено нижче та показано на *рисунку 1*.

- Виважене та ефективне відкрите формування політики (ВФП) вимагає, щоб цілі консультативного процесу були чітко сформульовані від самого початку на основі прозорої інформації та комунікації; також мають бути чітко окреслені основні питання, що виносяться на обговорення.
- Після цього органи влади мають вирішити, чи хочуть вони відкрити процес консультацій для будь-якої особи, зацікавленої в участі, чи обмежитися певною кількістю людей (наприклад, представницькою групою громадян). У такому разі необхідно чітко вказати

критерії вибору, оскільки вони визначатимуть легітимність внесків до спільної роботи.

- Потрібно передбачити різні комунікаційні платформи для збирання вхідних даних: традиційні, щоб обмежити негативний вплив цифрового розриву; більш високотехнологічні, як-от платформи анотування для колективної розробки програмних чи проєктних документів; краудсорсингові платформи, що забезпечують швидшу кластеризацію та аналіз відповідей за допомогою штучного інтелекту.
- Один із найважливіших обов'язків органів влади полягає в тому, щоб її висновки відображали різноманітність виражених думок і водночас вели до консенсусу: ігнорування думки частини людей може спричинитися до невдоволення, напруженості чи навіть конфлікту.
- Органи влади зобов'язані інформувати учасників про те, як вони використали отриманий зворотний зв'язок та як було ухвалено остаточні рішення. Нарешті, всі учасники повинні отримати гарантію конфіденційності своїх матеріалів та бути впевненими, що їхня конфіденційність захищена.

Рисунок 1. Етапи реалізації відкритого формування політики (ВФП)

Джерело: Автор.

Залучення молоді до відкритого формування політики

Молодіжні ради та парламенти створюються на міжнародному (наприклад, ООН), регіональному (наприклад, Європейський Союз), національному (наприклад, Канада) та муніципальному (наприклад, Барселона) рівнях. Уряд канадської провінції Альберта, наприклад, створив Молодіжну раду -

платформу, де учні можуть ділитися думками про провінційні програми та ініціативи з низки освітніх тем. Рада складається з 41 учня молодших та старших класів середньої школи з різними інтересами, ідентичностями та походженням з усіх регіонів Альберти. Члени Ради відбираються на 10-місячний період, що збігається з навчальним роком; очікується, що за цей період вони братимуть

участь у роботі трьох зборів. Вони взаємодіють зі вчителями, адміністрацією шкіл та іншими зацікавленими сторонами у сфері освіти з широкого кола питань, пов'язаних із навчанням.

Відкрите формування політики може допомогти у боротьбі з корупцією

Беручи участь у відкритому процесі формування політики, державні органи керуються принципом, згідно з яким громадяни мають бути поінформовані та мати можливість впливати на рішення, що ухвалюються від їхнього імені. У результаті ступінь непрозорості, характерний для багатьох владних обговорень і рішень, матиме тенденцію до зниження. Шляхом обмеження дискреційних повноважень посадових осіб та перевизначення формування політики як процесу спільної творчості для загального блага створюється середовище, що сприяє підвищенню рівня

чесності, добросовісності та відповідальності.

Молодіжний Парламент у Брюсселі

Контактна інформація

Цю аналітичну довідку було підготовлено Мюріель Пуассон, програмною фахівчицею Міжнародного інституту планування освіти ЮНЕСКО та координаторкою дослідницького проекту Інституту «Відкрите урядування в освіті: Навчання на основі досвіду». Пошук первинних документів здійснено консультанткою Санскруті Госалкар.

Щодо подальшої інформації звертайтеся:
Muriel Poisson : m.poisson@iiep.unesco.org
IIEP-UNESCO
7-9 rue Eugène Delacroix 75016 Paris, France
Tél. : +33 1 45 03 77 00
Fax : +33 1 40 72 83 66
info@iiep.unesco.org
www.iiep.unesco.org

Література

Lenart-Gansinieć, R. 2017. 'Factors influencing decisions about crowdsourcing in the public sector: A literature review'.
In: *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 65(6), 1997-2005.

Ravelomanantsoa, H.; Andrianarivelo, R. 2021. *Politique ouverte: structures locales de concertation dans les municipalités de Sahanivotry et Masindray, Madagascar*. Paris: IIEP-UNESCO, Antananarivo: SAHA,
<https://etico.iiep.unesco.org/en/politique-ouverte-structures-locales-de-concertation-dans-les-municipalites-de-sahanivotry-et>.

Додаткові матеріали

Huss, O.; Keudel, O. 2020. *Open Government in Education: Clarifying Concepts and Mapping Initiatives*. Paris: IIEP-UNESCO,
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373142.locale=en>.

Матеріали та позначення, використані для подання цього матеріалу не є вираженням будь-якої думки з боку ЮНЕСКО чи МІПО щодо правового статусу будь-якої країни, території, міста чи району чи їх органів влади, або щодо її кордонів.

Вперше опубліковано Міжнародним інститутом планування освіти ЮНЕСКО (МІПО-ЮНЕСКО) у 2021 році з оригінальною назвою: «FROM OPEN POLICY-MAKING TO CROWD-SOURCING: ILLUSTRATIVE FORMS OF OPEN GOVERNMENT IN EDUCATION».

Це видання перекладено та видано Міждисциплінарним науково-освітнім центром протидії корупції в Україні НаУКМА за домовленістю з МІПО-ЮНЕСКО.

© ЮНЕСКО 2021

© Переклад на українську здійснено Міждисциплінарним науково-освітнім центром протидії корупції в Україні НаУКМА (2022)

Ця публікація доступна у відкритому доступі за ліцензією Attribution-ShareAlike 3.0 IGO (CC-BY-SA 3.0 IGO) (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/igo/>). Використовуючи вміст цієї публікації, користувачі погоджуються дотримуватися умов використання репозитарію ЮНЕСКО з відкритим доступом (<http://www.unesco.org/open-access/terms-use-ccbysa-en>). Ця ліцензія поширюється виключно на текстовий зміст публікації.